

Cirkulärnr: 1998:111
Diariernr: 1998/1724
Nyckelord: Miljöbalken
Handläggare: Ann-Sofie Eriksson
Sektion/Enhet: Plan- och miljösektionen
Datum: 1998-07-02
Mottagare: Kommunstyrelsen
Miljö- och hälsoskydd
Byggnadsnämnden eller motsvarande
Renhållningsansvarig
Rubrik: Miljöbalken träder i kraft den 1 januari 1999

Plan- och miljösektionen
Ann-Sofie Eriksson

1998-07-02

Kommunstyrelsen
Miljö- och hälsoskydd
Byggnadsnämnden eller motsvarande
Renhållningsansvarig

Miljöbalken träder i kraft den 1 januari 1999

Riksdagen antog den 3 juni förslaget till ny miljöbalk. Bakom förslaget står socialdemokraterna, vänstern och miljöpartiet. De borgerliga partierna har kritiserat miljöbalken på 55 punkter. Det gäller bl a förhållandet mellan miljöbalken och grundlagen. De borgerliga parterna har fått gehör på en punkt. Regeringen föreslog i propositionen att den som bryter mot miljöbalkens regler ska betala en miljöstraffavgift på maximalt 500 000 kronor. Riksdagen beslutade efter en motion från de borgerliga partierna att avgiften ska fördubblas till 1 miljon kronor.

Riksdagen har även godkänt de förslag till följdändringar som regeringen föreslagit i ett femtiotal andra lagar. Det innebär att ändringar görs i andra lagar som berör miljön men som inte ingår i miljöbalken. Miljöbalken och andra miljölagar ska enligt beslutet gälla parallellt. Om det blir konflikter om vilka regler som ska tillämpas är huvudregeln att bestämmelserna i miljöbalken är minimikrav.

Förordningar till miljöbalken

Regeringen beslutade den 25 juni om över 20 nya förordningar till miljöbalken samt ändringar i cirka 70 befintliga förordningar. Förordningarna träder även de i kraft den första januari 1999.

De viktigaste förordningarna som nu har fattats beslut om är:

- Förordningen om miljö kvalitetsnormer som innehåller miljö kvalitetsnormer för utomhusluft. Det blir kommunerna som ska kontrollera att de uppfylls. Normerna är något strängare än gällande EG-direktiv. Naturvårdsverket är den myndighet som får föreslå ytterligare normer.

- Förordningen om miljöstraffavgifter definierar för vilka överträdelser en miljöstraffavgift ska utgå och med vilket belopp. Avgiften beslutas av tillsynsmyndigheten. Miljöstraffavgiften kan krävas ut även om näringsidkaren handlar i god tro. Avgiften utgör inget hinder för att eventuellt döma näringsidkaren för miljöbrott.
- Förordningen om tillsyn enligt miljöbalken omfattar tillsyn inom hela miljöbalkens tillämpningsområde. Kommunerna kommer i större utsträckning än idag att kunna ta över tillsyn. Länsstyrelserna får ett tydligare ansvar för att samordna och följa upp tillsynen.
- Renhållningsförordningen kompletteras bl.a. med EU:s definition av avfall. Deponering av brännbart avfall förbjuds från och med år 2002. Och deponering av organiskt avfall förbjuds från 2005.
- Ett tillsyns- och föreskriftsråd ska inrättas vid Naturvårdsverket för samordning mellan de myndigheter som arbetar med tillsyn och föreskrifter enligt miljöbalken.

Svenska Kommunförbundet har haft följande synpunkter på arbetet med förordningar:

- Det är en klar brist att man inte lyckats åstadkomma en bättre samordning mellan förordningarna och själva miljöbalken, t.ex när det gäller avfalls- och kemikaliefrågorna.
- Staten måste klara ut finansieringen av de nya uppgifter som läggs på kommunerna.
- Kommunerna ska inte ha ett obligatoriskt ansvar för tillsyn över kosmetiska och hygieniska produkter.
- Kommunernas möjligheter att påverka utformningen av miljöriskområden är alldeles för svaga.
- Statens uppsikt över den kommunala tillsynen kommer att öka. Staten bör i första hand prioritera stöd och vägledning till de kommunala tillsynsmyndigheterna.
- De kommunala tillsynsplanerna bör i första hand få utformas så att de fyller sin funktion som planeringsstöd för de kommunala tillsynsmyndigheterna.

Vad händer när miljöbalken träder ikraft?

För att ge en översiktlig information om övergången till en ny miljölagstiftning planerar Kommunförbundet att komma ut med en skrift i början av hösten. Vi håller även på att ta fram ett underlag för kommunal taxa enligt miljöbalken. Under hösten kommer vi att anordna konferenser för politiker och handläggare om utformningen av taxor för kommunens verksamhet enligt miljöbalken.

En särskild kommitté håller på att ta fram utbildningsmaterial och under hösten kommer ca 470 lärare att utbildas. Därefter startar utbildningen ute i

landet i länsförbundens regi av handläggare och politiker. Grunderna i miljöbalken kommer att kunna inhämtas i en- eller tredagarskurser. Fördjupningsutbildningar planeras i miljö- och hälsoskydd, planering och naturresurshushållning, natur och kultur samt sanktioner och överprövning. Mycket av utbildningarna kommer av tidsskäl att ske först under 1999.

Frågor om vad som händer när miljöbalken träder ikraft kan ställas till Kerstin Blom Bokliden tfn 08-772 41 93 och

Ann-Sofie Eriksson tfn 08-772 46 71, plan- och miljösektionen.

Germund Persson, tfn 08-772 44 21, civilrättssektionen och

Staffan Wikell, tfn 08-772 44 36, kommunalrättssektionen.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Plan- och miljösektionen

Lars Fladvad

Ann-Sofie Eriksson